

Wrocław werd mijn tweede thuis

Interview met Thomas Cremers

Theodor Thomas Cremers is een fotograaf met een bijzondere interesse voor Polen. Hij fotografeert mensen en straatbeelden liefst in zwart-wit. Mariusz Soltanifar sprak met hem over zijn werk en zijn sentimenten.

- Wanneer begon je fascinatie met Polen?

Als kind vond ik Oostbloklanden al interessant. In die tijd hoorde je in het nieuws regelmatig de term, "het ijzeren gordijn". Op die leeftijd neem je dat soort termen veel te letterlijk en ik verbeeldde mij dan ook een groot ijzeren hek, dat de gehele grens omspande. Ineens volgden de gebeurtenissen zich snel op, de naam Lech Wałęsa hoorde je steeds vaker in het nieuws. In 1985 was ik zeven jaar oud maar ik kende zijn naam uit mijn hoofd en wist, dat die bij een man met snor uit Polen hoorde die voor vrijheid stond.

Toen uiteindelijk de Berlijnse muur viel, zat ik voor de televisie en keek hoe een graafmachine omringd door mensen aan het symbool van Oost-West Europa tornde. Op de muur zaten mensen en een enkeling ging de betonnen muur met alle macht te lijf met een hamer. Het symbool van het communisme werd gebruikt voor de afbraak er van. Het moment dat voor het eerst de opening in de muur groot genoeg was voor het schudden van handen en een enkele omhelzing maakte mij erg emotioneel, ik was pas 11 jaar oud maar ik begreep toch hoe belangrijk dat moment was.

Jaren later las ik de vertaling van *Wojna Polsko-Ruska* (Sneeuwwit en Russisch rood) van Dorota Mosłowska nadat ik een interview met haar door Arnon Grunberg had gezien. Dat hernieuwde mijn interesse en maakte het meer specifiek in de richting van Polen. Niet lang daarna ontmoette ik een Pools meisje in Nederland waar ik erg ver-

liefd op werd. Dit was in 2007 het zelfde jaar waarin ik voor het eerst naar Polen reisde.

- Je hebt een speciale band met Wrocław - de stad waar je ook je Poolse taallessen volgt. Waarom Wrocław?

Mijn eerste bezoek aan Wrocław was met mijn toenmalige vriendin. De vier daarop volgende jaren gingen we zeker zo'n zes keer per jaar naar Wrocław. Daardoor leerde ik de stad niet alleen goed kennen maar het werd mijn tweede thuis. Wrocław verandert de laatste jaren snel. Oude gebouwen worden prachtig gerenoveerd en er is geen tekort aan leuke restaurants en cafés. Je kunt duidelijk merken dat een hoop energie in wordt geleverd om van de stad een prettige leefomgeving te maken en een leuke plek om te

bezoeken. Wanneer je met de inwoners over Wrocław spreekt merk je dat ze trots zijn op hun stad, en terecht.

- Je doet veel straatportretten. Hoe reageren mensen wanneer je ze aanspreekt en vraagt of je ze mag fotograferen?

Het heeft lang geduurd voor ik genoeg moed en taalkennis had opgebouwd voor het benaderen van mensen in Polen! Van mijn ervaringen in Nederland kunnen mensen soms heel onsympathiek reageren op een dergelijk verzoek. Tot mijn verbazing was dat totaal niet het geval in Polen. Mensen re-

Oud Polen. Geitenkasverkoper in Zakopane, 1998

geren eigenlijk altijd heel vriendelijk en beleefd ongeacht of het antwoord uiteindelijk ja of nee is. Het helpt denk ik dat ik mensen in het Pools aanspreek. Wanneer ik ze vervolgens vertel wie ik ben en waarom ik ze wil portretteren wordt terughoudendheid vervangen door nieuwsgierigheid en verbazing, "je houdt van Polen, echt?". Je merkt heel duidelijk de waardering voor het feit dat je de moeite nam Pools te leren.

Ik probeer altijd het meeste uit die eerste interactie te ha-

len en zo open mogelijk op vragen in te gaan. Uiteindelijk wordt de foto echt gemaakt in dat eerste gesprek.

- Kan je met de lezers delen wat je plannen zijn voor de toekomst?

Bovenaan mijn verlanglijstje heb ik het publiceren van mijn foto's over Polen in een boekvorm. Mijn kijk op Polen is zeer optimistisch, misschien zelfs wel iets te romantisch, maar ik denk zeker dat er ruimte is voor een dergelijke publicatie. Er zijn in het afgelopen jaar in beiden landen regelmatig artikelen in de pers verschenen die zeer negatief van toon waren. Ik hoop met mijn foto's en een publicatie daarvan wat tegengas te kunnen geven. Op het moment financier ik het gehele project zelf dus een van de prioriteiten is daar wat ondersteuning in te vinden.

- Is er iets speciaals wat je zou willen zeggen tegen de Polen die in Nederland wonen?

Ja, we hebben jullie hier nodig! Niet alleen om economische redenen. Polen in Nederland zijn namelijk goed voor een groei van de economie, maar veel belangrijker: we delen een Europese identiteit. De laatste jaren hebben we meer vrijheid tussen beiden landen dan ooit tevoren. We kunnen trots zijn op onze eigen tradities en tegelijk op ons gedeeld Europees erfgoed.

- Een paar weken geleden heb je een portfolio laten drukken getiteld *My Poland* welke een zeer romantische blik op Polen werpt. Je blik is heel anders dan die van veel andere fotografen. Kan je uitleggen wat je geïnspireerd heeft die richting te kiezen?

Toen ik een jaar geleden besloot een promotioneel project over Polen te doen, twijfelde ik heel erg over de specifieke richting die ik moest kiezen. Uiteindelijk realiseerde ik mij dat ik mijn eigen passie voor Polen moest vastleggen. Wanneer je oprecht van je onderwerp houdt, wordt het werk dat daar uitkomt de moeite waard.

- Aan wie draag je het album op?

Ik draag dit album op aan een land dat in zijn geschiedenis een hoop verdriet heeft gekend maar desondanks zo-

veel inspirerende mensen heeft voortgebracht. Maar meer nog draag ik dit album op aan alle Polen voor het dromen over een betere toekomst en hun onuitputtelijke gastvrijheid.

- Op sommige foto's beeld je een grijs maar toch prachtig Poolse landschap uit. Wat is je gevoel achter dit soort foto's?

Wat ik probeer vast te leggen op dit soort foto's is een gevoel van nostalgie en verlangen. Eigenlijk is het gevoel achter deze beelden dubbel. Bij het maken bekijken van deze foto's voel ik altijd de twijfel of het een teken is van welvarende jaren die ooit waren, of dat het in het teken staat van het gefaalde communistische regime. Het falen van het regime is in zekere zin positief aangezien het uiteindelijk veel positieve veranderingen met zich mee heeft gebracht; het verval van de gebouwen kan daardoor als een optimistisch teken worden gezien. Het verlangen naar de eerder genoemde welvarende tijden kan een gevoel van nostalgie oproepen. Ik ben van mening dat het goed is om toch af en toe daar op terug te blikken juist om te zien waar je, als land of stad, vandaan bent gekomen.

- Op het moment ben je hard aan het studeren voor het nationaal B2 taalexamen in Polen. Hoe moeilijk is de Poolse taal?

Voor een Nederlander is het een erg lastige taal! Als ik van tevoren had geweten hoe lastig het daadwerkelijk zou zijn, weet ik niet zeker of ik er echt aan begonnen zou zijn. Daarbij heb ik de extra handicap van dyslexie wat soms zeker in de weg zit. Gelukkig heb ik een fantastisch goede lerares in Wrocław. We doen op het moment twee lessen van anderhalf uur per week via Skype. Zonder haar was ik nooit op het niveau gekomen waar ik nu ben. Waar ik achter ben gekomen is dat je echt iemand nodig hebt die weet hoe je de Poolse taal aan een buitenlander moet doceren.

Met Thomas Cremers sprak Mariusz Soltanifar meer over Thomas: <http://teitr.com/>

Een dorpje 60 km onder Poznań.
Jonge Polen klimen omhoog.